

Vincent Rietveld gaat voor de Louis d'Or

première van De Warme Winkel

Ontsnappen aan de soep van middelmatigheid

De Louis d'Or – de jaarlijks uitgereikte toneelprijs voor de meest indrukwekkende, mannelijke dragende rol – en een wormenbak voor het composteren van groenafval; wat hebben die twee met elkaar te maken? Acteur en theatermaker Vincent Rietveld heeft thuis in Amsterdam zo'n bak in de tuin staan – en een elektrische auto voor de deur. Hij en zijn gezinsleden eten geen vlees, dragen tweedehandskleren en vliegen nog maar één keer in de twee jaar voor de lol ergens heen waar het warm is als het hier koud hoort te zijn. Kortom, Vincent is op persoonlijk vlak behoorlijk betrokken bij het milieu.

Hij grinnikt, met voor zijn neus een zwarte koffie en een croissantje, in het kantoor van het mede door hem opgerichte theatercollectief De Warme Winkel. 'Ik ben er best ver in. Maar ja, de meest fatsoenlijke Nederlander vervuilt nog steeds dertig keer zoveel als iemand uit een derdewereldland, al is het maar omdat hij belasting betaalt waarvan wegen worden aangelegd en Schiphol wordt uitgebreid, om maar iets te noemen.'

Een grijs, niet te identificeren, vervuilend stukje overbevolking in een zee van onbeduidendheid, dat zijn wij als je uitzoomt en van bovenaf op de wereld neerkijkt. Maar, er is een manier om je te onttrekken aan deze soep van middelmatigheid: prijzen winnen. Dit staat in de flyertekst van *Vincent Rietveld gaat voor de Louis d'Or*, de nieuwe voorstelling van De Warme Winkel want tja, wat Vincent nog niet heeft staan in zijn tuin, noch ergens anders, is de jaarlijks uitgereikte toneelprijs voor de meest indrukwekkende, mannelijke dragende rol.

De voorstelling is onderdeel van een drieluik waarin De Warme Winkel antwoord zoekt op de vraag hoe je je als individu verhoudt tot het gigantische probleem van de overbevolking waar je zelf bij hoort. En ook: hoe kun je weerstand bieden aan het besef van overtolligheid? In deel 1 (2021) staat 'moord' op het programma (als mogelijke manier om het enigszins leefbaar te houden op deze planeet), gevolgd door 'ascese' (2020). Dit jaar echter eerst het derde deel: 'excelleren', prijzen winnen om je onmisbaarheid te staven.

De rol die Vincent de jackpot moet gaan brengen op het Gala van het Nederlands Theater in september is *De Wereldverbeteraar* van de Oostenrijkse toneelschrijver Thomas Bernhard, een stuk uit 1978 over een would-be wereldverbeterende, gefrustreerde, mopperende filosoof op leeftijd die in de vorm van een eredoctoraat eindelijk de erkenning krijgt waar hij al jaren naar hunkert.

De Wereldverbeteraar is in Nederland al verschillende keren opgevoerd. Telkens werd de mannelijke hoofdrol zo dragend en indrukwekkend uitgevoerd dat een nominatie voor de Louis d'Or volgde. In 1998 won Peter De Graef hem zelfs voor zijn vertolking. Vincent heeft er de perfecte leeftijd voor. Hij is 42 en laat dat nu precies de gemiddelde leeftijd zijn van acteurs die de prestigieuze toneelprijs hebben gewonnen, vertellen de tegenspelers hem in de voorstelling.

Hij lijkt er echt aan toe te zijn. In 2018 speelde hij *Moskou op sterk water*, een solo van viereneenhalf uur. Dat maakte indruk. Mensen zeiden: je moet hier echt een prijs voor krijgen, Vincent. En met prijs bedoelen ze dan natuurlijk de Louis d'Or. Het gebeurde niet. In 2018 mocht de Belgische acteur Bruno Vanden Broecke hem mee naar huis nemen voor zijn rol in *Para*.

Maar dat was toen, lang vergeten. Nu is er *Vincent Rietveld gaat voor de Louis d'Or*. Als wereldverbeteraar. Het zou zomaar eens zijn jaar kunnen worden. Zijn Louis d'Or jaar in elk geval, het jaar dat definitief wordt bewezen en bekroond dat hij als acteur uitstijgt boven de grijze, vervuilende overtolligheid.

Die titel hè...

'Ja, ik weet het, ik sta meteen drie – nul achter. Maar ja, misschien zullen mensen zich verdringen om te kijken hoe ik van drie – nul achter tot twee – nul kom, of wie weet: drie – nul voor. Dat is het doel natuurlijk.'

'Gaat voor' is misschien ook niet helemaal de woordkeuze die past bij de Louis d'Or?

'Het is plat ja, zo plat dat het eigenlijk niet kan als je het over een gedistingeerde acteursprijs hebt. Aan de andere kant, het maakt wel heel duidelijk wat er op het spel staat. We geven als mensheid prijzen aan figuren die we een voorbeeld vinden. Wat jij hebt gedaan, zo moet het en daarom geven we jou die prijs. Een prijs is een richtingwijzer, in het geval van de Louis d'Or een richtingwijzer voor wat goed acteren is. Als hij naar André van Duin gaat, kun je er donder op zeggen dat iedereen die nu op de toneelschool zit binnen afzienbare tijd begint te acteren als André van Duin.'

Als het stof is gedaald rond het schandaal dat André van Duin een Louis d'Or heeft gewonnen?

'Ja. Na de opwinding komt altijd gewoon het meedoen. Het bijzondere aan acteren is dat het ook erg gaat over hoe je mens moet zijn; het heeft de kwaliteit van voordoen, voorspelen. Zo'n belangrijke prijs als de Louis d'Or is daar het summum van. Ik denk dat ik mezelf van een springplank heb voorzien met dit stuk.'

De jury moet er in elk geval wel iets mee.

'Ze moeten sowieso komen kijken. Het zou natuurlijk fantastisch zijn als ik hem krijg. Al zou het ook wel gek zijn, De Warme Winkel is een club die onderzoekend werkt, speldenprikjes uitdeelt, kijkt waar het pijn doet en daar dan verder prikt.'

Een Louis d'Or zou niet zo passen bij jullie imago?

'Nee, ja, wij zijn inmiddels een van de grotere toneelclubs van Nederland en dat is super, maar groei maakt je ook een beetje *mainstream*. Althans, dat ligt op de loer. Zo'n grote, indrukwekkende prijs zou ons nog meer arrivé maken. Je krijgt een gouden penning en een geschilderd portret in de gangen van de schouwburg in Amsterdam. Dat is niet mis natuurlijk. Anderzijds zou het iets van onze *shine* als luis in de pels afhalen.'

Wil je die Louis d'Or nou winnen of niet?

'Natuurlijk wil ik hem winnen. Ik zit lekker in mijn vel, dit is mijn jaar, ik ga ervoor!'

Vincent vertrekt om zich om te kleden en maakt plaats voor Diederik Ebbinge, de eindregisseur van het stuk. Diederik en Vincent leerden elkaar kennen op de set van *De Luizenmoeder*, in de rol van schooldirecteur Anton en koepeldirecteur Pjotr-Jan.

Hoe gaat het wat jou betreft met *Vincent Rietveld gaat voor de Louis d'Or*?

'Ik vind het lastig want zo'n prijs mag natuurlijk nooit het doel op zich zijn, dat is niet de juiste concentratie om een stuk mee in te gaan. Dat zeg ik Vincent ook, maar hij is ervan overtuigd dat hij er juist een keer wél de focus op moet leggen omdat hij dat normaal gesproken nooit zo doet en hem dat nog nooit een prijs heeft gebracht. Ik geloof daar niet zo in, dus blijf ik erop hameren dat hij zijn persoonlijke ambitie zoveel mogelijk uit het zicht moet houden.'

Lukt dat een beetje?

'Nu nog onvoldoende als ik eerlijk ben. Tijdens de repetities voel ik het er voortdurend doorheen komen. Voor de première moeten we die instelling hebben weggepoetst.'

Ook om Vincent te behoeden voor een teleurstelling?

'Behoeden weet ik niet, maar inderdaad, het is best waarschijnlijk dat Ramsey Nasr de Louis d'Or krijgt voor zijn rol in *Een klein leven*. Dat is Toneelgroep Amsterdam; gevestigde orde. Ik snap het wel, De Warme Winkel is inmiddels ook een gevestigde naam. Daarom voelt Vincent zich ook geroepen die prijs te winnen.

Misschien krijgt Vincent gelijk.

Zijn maatschappelijke betrokkenheid en zorgen over het klimaat zijn hartverwarmend, maar wanneer hij die even thuislaat en door zijn medespelers de maat wordt genomen, schemert er soms iets doorheen waarvan ik denk; hé, dat heb ik nog niet eerder gezien. Ik ben erg benieuwd wat er gebeurt als er publiek bij komt. We zullen zien, ik ga aan het werk.'

EQ

Vincent Rietveld gaat voor de Louis d'Or gaat op 27 februari in Groningen in première en op tournee door Nederland en België.

Info: dewarmewinkel.nl